ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ Директор Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук _____ Яна РАЄВСЬКА «27» серпня 2026 р.	**СХВАЛЕНО** на засіданні кафедри психології Протокол № 1 від «27» серпня 2026 р. Завідувач кафедри _____ Яна РАЄВСЬКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ КРИЗ, СТІЙКОСТІ ТА СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ»

Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність:	С4 Психологія
Рівень вищої освіти:	третій (освітньо-науковий) рівень
Освітня кваліфікація:	доктор філософії з психології
Освітньо-наукова програма:	Психологія

Київ – МАУП – 2026

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Психологія криз, стійкості та соціальних трансформацій
Шифр і назва спеціальності	С4 Психологія
Освітньо-наукова програма	Психологія
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова (ОК7)
Кількість кредитів і годин	4 кредити ЄКТС / 120 годин. Лекції: 20 годин; практичні (семінарські) заняття: 20 годин; самостійна робота: 80 годин
Термін вивчення дисципліни	2 курс, III семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	диференційований залік (двокомпонентний: доказова модель психологічної підтримки для визначеної цільової групи та її презентація стейкхолдеру)
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Грись Антоніна Михайлівна
Науковий ступінь	Доктор психологічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри психології
Дисципліни, які викладає НПП	Теорія та практика психотренінгу, Диференціальна психологія, Кризова інтервенція, Психологія управління, Соціально-психологічна реабілітація, Кризове консультування.
Напрями наукових досліджень	Вікова та педагогічна психологія; психологія соціальної дезадаптації особистості; психологія девіантної поведінки; психологічні механізми адаптації та ресоціалізації особистості; психологія неповнолітніх із девіантною поведінкою; профілактика адиктивної поведінки; психологічна допомога особистості в складних життєвих обставинах; професійна підготовка психологів до роботи із соціально дезадаптованими особами.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців (ORCID, Google Scholar)	https://orcid.org/0000-0002-0153-2303 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=jJZ8NlsAAAAJ https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57220177701
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-psihologi.html

E-mail	antoninasgris@gmail.com
Контактний телефон	+380679717320
Телефон кафедри	+380 (44) 494 47 54
Комунікація зі здобувачами (e-mail, месенджери, консультації, очні зустрічі)	antoninasgris@gmail.com

Структура курсу

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Психологія криз, стійкості та соціальних трансформацій» належить до обов'язкових освітніх компонентів (ОК7) освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності С4 «Психологія» і вивчається у III семестрі другого року навчання. Курс формує в аспірантів цілісне уявлення про психологію криз, психічну травму та психологічну стійкість (резильєнтність) особистості й спільнот в умовах війни, соціальних трансформацій і суспільної невизначеності, а також про доказові моделі психологічної підтримки, відновлення та посттравматичного зростання. Опанування дисципліни передбачає симуляцію професійних функцій дослідника-експерта: презентацію доказової моделі психологічної підтримки громади перед стейкхолдером, експертну консультацію для замовника з обґрунтуванням наукових даних та публічний виступ для нефахової аудиторії. Дисципліна поєднує сучасні теоретичні концепції з практико-орієнтованим і міждисциплінарним підходом та безпосередньо готує аспіранта до розроблення й обґрунтування доказових моделей психологічної підтримки й стійкості в межах власного дисертаційного дослідження.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: психологічні закономірності переживання криз, травматичного стресу та відновлення, чинники й механізми психологічної стійкості (резильєнтності) особистості та спільнот, а також психологічні виміри соціальних трансформацій і доказові моделі підтримки в умовах невизначеності.

Мета курсу: сформувати в аспірантів передові концептуальні знання про психологію криз, стійкості та соціальних трансформацій і виробити вміння здійснювати міждисциплінарне дослідження цих феноменів, розробляти практико-орієнтовані доказові моделі психологічної підтримки й стійкості та обґрунтовано представляти їх фаховій і нефаховій аудиторії.

Завдання навчальної дисципліни:

– сформувати систему знань про психологію криз, їх типологію, динаміку та наслідки для особистості й спільнот;

– розкрити природу психічної травми, травматичного стресу, посттравматичних станів та процесів відновлення;

– сформувати розуміння концепцій психологічної стійкості (резильєнтності), життєстійкості та посттравматичного зростання;

– розкрити психологічні виміри соціальних трансформацій, колективної травми та життя в умовах невизначеності;

– сформувати вміння аналізувати й застосовувати доказові моделі психологічної підтримки, кризової інтервенції та психосоціальної допомоги;

– розвинути здатність проєктувати міждисциплінарні доказові дослідження психологічних феноменів в умовах криз і соціальних трансформацій;

– сформувати вміння визначати вимірювані індикатори результативності моделей підтримки та представляти наукові дані стейкхолдерам і нефаховій аудиторії доступною мовою.

Пререквізити навчальної дисципліни: ОК2 «Філософія науки та сучасні наукові парадигми», ОК3 «Методологія і дизайн наукових досліджень у психології», ОК4 «Сучасні дослідницькі стратегії у психології: кількісні, якісні та змішані методи», ОК6 «Сучасні парадигми та міждисциплінарність у психології», а також знання із загальної, соціальної та клінічної психології, здобуті на попередніх рівнях вищої освіти.

Постреквізити навчальної дисципліни: наукова складова освітньо-наукової програми (підготовка дисертаційного дослідження та наукових публікацій за проблематикою криз, стійкості й соціальних трансформацій), ОК9 «Грантовий менеджмент, академічне письмо та наукова комунікація», ОК11 «Асистентська педагогічна практика», формування наскрізного портфоліо здобувача.

Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності. СК9. Здатність здійснювати міждисциплінарне дослідження психологічних феноменів в умовах криз, соціальних трансформацій та невизначеності, розробляти практико-орієнтовані моделі психологічної підтримки й стійкості на основі доказових підходів.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. ПРН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. ПРН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.

	ПРН12. Розробляти та впроваджувати міждисциплінарні та доказові моделі психологічної допомоги, психологічного супроводу й підтримки психічного здоров'я в умовах криз, соціальних трансформацій та високого рівня суспільної невизначеності.

Зміст навчальної дисципліни

Форма підсумкового контролю – диференційований залік з обов'язковою усною складовою (публічний захист створеного продукту).

Методи навчання: проблемна та оглядова лекція, лекція-візуалізація, лекція-дискусія; семінар-дискусія, науковий колоквіум; симуляційне навчання (симуляція професійних функцій дослідника-експерта: презентація доказової моделі стейкхолдеру, експертна консультація для замовника, публічний виступ для нефахової аудиторії); аналіз наукових джерел і клінічних та соціально-психологічних кейсів; порівняльний аналіз концепцій і моделей; проєктно-дослідницький метод; методи розвитку критичного й дослідницького мислення; взаємне рецензування; підготовка й публічний захист аналітичних оглядів та доказових моделей; інтерактивні методи (мозковий штурм, дебати, синтез думок).

Методи оцінювання: усний контроль (опитування, доповідь, участь у науковій дискусії); письмовий контроль (аналітичний огляд, есе, концепція доказової моделі); тестовий контроль (модульні контрольні роботи); оцінювання симуляційних завдань за аналітичною рубрикою зі структурованим зворотним зв'язком за чек-листом; презентація й публічний захист індивідуального науково-дослідного завдання перед симульованою панеллю стейкхолдерів; самоконтроль і взаємооцінювання.

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Лекції, год.	Практичні (семінарські), год.	Самост. робота, год.
Змістовий модуль 1. Психологія криз, травми та стресу				
Тема 1.	Психологія криз як галузь. Поняття, типологія та динаміка криз. Кризовий стан особистості.	2	2	8
Тема 2.	Вікові (нормативні) та життєві (ненормативні) кризи особистості.	2	2	8
Тема 3.	Психічна травма і травматичний стрес. Посттравматичні стани (гострі реакції на стрес, ПТСР, комплексний ПТСР).	2	2	8
Тема 4.	Стрес, копінг та адаптація в умовах кризи. Ресурси подолання.	2	2	8
Тема 5.	Психологія втрати і горя. Кризи в умовах війни, вимушеного переміщення та тривалої травматизації.	2	2	8
Модульна контрольна робота 1				
Змістовий модуль 2. Психологічна стійкість та соціальні трансформації				
Тема 6.	Психологічна стійкість (резильєнтність):	2	2	8

	концепції, рівні, чинники. Багатосистемна модель резильєнтності.			
Тема 7.	Життєстійкість (hardiness), посттравматичне зростання та ресурси особистості.	2	2	8
Тема 8.	Психологія соціальних трансформацій. Колективна травма, суспільна невизначеність та життя в умовах змін*	2	2	8
Тема 9.	Доказові моделі психологічної підтримки: кризова інтервенція, психологічна перша допомога, психосоціальна підтримка*	2	2	8
Тема 10.	Розроблення міждисциплінарних доказових моделей стійкості. Проєктування дослідження психологічних феноменів в умовах криз*	2	2	8
Модульна контрольна робота 2				
Разом:		**20**	**20**	**80**

*** – теми, практичні (семінарські) заняття з яких проводяться у симуляційному форматі:** симуляція публічного виступу для нефахової аудиторії з проблематики колективної травми та суспільної стійкості (тема 8); симуляція експертної консультації для замовника з обґрунтуванням наукових даних щодо доцільності обраної моделі підтримки (тема 9); симуляція презентації доказової моделі психологічної підтримки громади перед стейкхолдером – органом місцевої влади, керівництвом закладу освіти чи охорони здоров'я, представниками громадської організації (тема 10). Симуляційні заняття супроводжуються структурованим зворотним зв'язком за чек-листом, взаємним рецензуванням і письмовим рефлексивним звітом.

Самостійна робота (80 год.) є провідною формою навчальної діяльності аспіранта й забезпечує поглиблене опанування дисципліни та формування дослідницьких умінь. Основними видами самостійної роботи є: опрацювання лекційного матеріалу й рекомендованих джерел (у т. ч. англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science); анотування та конспектування наукових текстів; підготовка до практичних (семінарських) і симуляційних занять; написання есе й аналітичних оглядів; розроблення доказової моделі психологічної підтримки та матеріалів для її презентації стейкхолдеру; виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ); підготовка до модульних контрольних робіт і диференційованого заліку.

Розподіл самостійної роботи за темами

Тема	Зміст самостійної роботи	Год.	Форма контролю
Тема 1	Опрацювання поняття та типологій криз; порівняльна таблиця типів криз.	8	Конспект, таблиця
Тема 2	Аналіз вікових і життєвих криз; «карта» криз дорослого віку.	8	Схема, опитування
Тема 3	Опрацювання ПТСР і кПТСР за МКХ-11; схема клінічної картини.	8	Конспект, схема
Тема 4	Аналіз моделей стресу й копінгу; карта копінг-ресурсів.	8	Есе, обговорення

Тема 5	Опрацювання моделей горя; аналіз наслідків війни та переміщення.	8	Аналітичне повідомлення
Тема 6	Опрацювання концепцій резильєнтності; багаторівнева модель чинників для обраної цільової групи.	8	Модель, повідомлення
Тема 7	Порівняння резильєнтності, hardiness і посттравматичного зростання; добір інструментів вимірювання.	8	Порівняльна таблиця
Тема 8	Аналіз психологічних вимірів соціальних трансформацій і колективної травми; підготовка виступу для нефахової аудиторії.	8	Есе, текст виступу
Тема 9	Опрацювання доказових моделей підтримки; алгоритм кризової інтервенції; підготовка до експертної консультації.	8	Проєкт алгоритму
Тема 10	Розроблення доказової моделі підтримки з індикаторами результативності та презентаційних матеріалів для стейкхолдера (ІНДЗ).	8	Захист ІНДЗ
Разом		**80**	

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – доказова модель психологічної підтримки (підтримки психічного здоров'я, відновлення або стійкості) для визначеної цільової групи разом з аналітичним обґрунтуванням на основі наукової літератури та комплектом матеріалів для її презентації стейкхолдеру. Орієнтовний обсяг – 12–18 сторінок; 15–20 джерел, з них не менше 5 англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science. Мета – сформувати вміння аналізувати доказові підходи, розробляти практико-орієнтовані моделі підтримки з вимірюваними індикаторами та переконливо представляти наукові дані замовникам і нефаховій аудиторії.

Рекомендована структура: опис цільової групи та її потреб (з обґрунтуванням даними); аналітичний огляд доказових підходів і критичне зіставлення наявних моделей; концепція власної моделі (мета, рівні та компоненти втручання, зміст, тривалість, виконавці); індикатори результативності та спосіб їх вимірювання; етичні аспекти й ризики впровадження; ресурсне забезпечення та умови масштабування; висновки й перспективи дослідження; список використаних джерел за чинними вимогами. Окремо готуються презентація для стейкхолдера (7–10 хв) і коротке резюме моделі однією сторінкою доступною мовою.

ІНДЗ виконується протягом семестру, публічно захищається під час диференційованого заліку у форматі симуляції презентації стейкхолдеру та долучається до наскрізного портфоліо аспіранта.

Технічне обладнання та / або програмне забезпечення

Для якісного викладання та опанування курсу використовуються: навчальні аудиторії, обладнані мультимедійним проєктором, інтерактивними панелями й комп'ютерами; тренінгові зали для проведення симуляційних занять, рольових ігор і публічних презентацій із можливістю відеофіксації; арт-терапевтичний простір; Лабораторія імерсивних технологій, психофізіології та ментального здоров'я; комп'ютерні класи з доступом до мережі Інтернет (у т. ч. безкоштовна мережа Wi-Fi) та статистичного програмного забезпечення для опрацювання емпіричних даних; наукова бібліотека Академії та доступ до передплачених наукометричних баз (Scopus, Web of Science, APA PsycNet) і повнотекстових ресурсів. Використовується офіційний сайт

МАУП (http://maup.com.ua), система дистанційного навчання Академії (Moodle), програмне забезпечення для роботи з науковими джерелами й даними, підготовки презентацій та візуалізації результатів, онлайн-платформи для відеокомунікації (Zoom, Google Meet, Microsoft Teams), а також відкриті освітні платформи Prometheus та EdEra.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) і симуляційних занять і має на меті систематичну перевірку розуміння й засвоєння теоретичного матеріалу, уміння застосовувати знання під час виконання дослідницьких завдань. Формами поточного контролю є: усна доповідь та участь у науковій дискусії; аналіз наукових джерел і кейсів; виконання симуляційних завдань; підготовка тез і конспектів наукових текстів; взаємне рецензування; виконання завдань для самостійної роботи; модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення); письмовий контроль (аналітичний огляд, есе, письмовий виклад матеріалу); тестовий контроль; оцінювання симуляційних завдань за аналітичною рубрикою; структурований зворотний зв'язок за чек-листом та взаємооцінювання; презентація результатів самостійної роботи; спостереження; проблемні ситуації.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі диференційованого заліку з обов'язковою усною складовою. Залік є двокомпонентним: перший компонент – розроблена доказова модель психологічної підтримки для визначеної цільової групи (перевіряє здатність спиратися на доказову базу, враховувати потреби цільової групи та визначати вимірювані індикатори); другий компонент – презентація моделі перед симульованою панеллю стейкхолдерів із відповідями на запитання (перевіряє здатність представляти наукові дані фаховій і нефаховій аудиторії). Практична частина оцінюється за аналітичною рубрикою з описаними рівнями досягнення, оприлюдненою до початку вивчення дисципліни. Здобувач допускається до заліку за умови виконання всіх передбачених видів робіт. Дисципліна вважається зарахованою, якщо здобувач набрав не менше ніж 60 балів зі 100.

Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації. Оцінювання результатів навчання здійснюється за модульно-рейтинговою системою із застосуванням 100-бальної шкали. Максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач за всі види навчальної роботи, становить 100.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі

Вид навчальної роботи	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Підсумковий контроль	Разом
Робота на практичних (семінарських) і симуляційних заняттях та самостійна робота	15	15	–	30
Модульна контрольна робота	15	15	–	30
Диференційований залік (ІНДЗ): доказова модель психологічної підтримки – 24 б.; презентація моделі стейкхолдеру – 16 б.	–	–	40	40

Разом	**30**	**30**	**40**	**100**

Розподіл балів. Розділ передбачає накопичення балів окремо за поточну діяльність (до 60 балів: 30 – модульні контрольні роботи, 30 – робота на заняттях і самостійна робота) та за двокомпонентний диференційований залік (до 40 балів, з них 60 % – доказова модель психологічної підтримки, 40 % – її презентація стейкхолдеру). Мінімальна сума балів, за якої дисципліна вважається зарахованою, становить 60.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи. Модульна контрольна робота виконується у письмовій (тестовій) формі. Оцінювання: «відмінно» (A) – правильно виконано понад 90 % завдань; «дуже добре» (B) – 82–89 %; «добре» (C) – 75–81 %; «задовільно» (D) – 68–74 %; «достатньо» (E) – 60–67 %; «незадовільно» (FX) – менше 60 %. Відсутність роботи – 0 балів.

Зазначені оцінки переводяться в рейтингові бали таким чином: A – 14–15 балів; B – 13 балів; C – 12 балів; D – 11 балів; E – 9–10 балів; FX – менше 9 балів.

Критерії оцінювання диференційованого заліку (ІНДЗ). Оцінюються: обґрунтованість вибору цільової групи та зв'язок теми з дисертаційною проблемою аспіранта; опора на доказову базу (повнота, актуальність і якість джерел, у т. ч. англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science); релевантність моделі потребам цільової групи та контексту; вимірюваність індикаторів результативності; урахування етичних аспектів і ризиків упровадження; доступність викладу для нефахової аудиторії; переконливість аргументації та якість відповідей на запитання стейкхолдера; дотримання академічної доброчесності й правил оформлення.

Кількість балів	**Критерії оцінювання**
40–36	Відмінний рівень (завдання виконано якісно). Цільову групу визначено й обґрунтовано даними; модель повністю спирається на актуальну доказову базу з коректним критичним зіставленням наявних підходів. Компоненти втручання релевантні потребам групи та контексту; індикатори результативності конкретні й вимірювані, визначено спосіб їх оцінювання. Ураховано етичні аспекти, ризики та умови впровадження. Презентація стейкхолдеру структурована, викладена доступною для нефахової аудиторії мовою без утрати наукової коректності; аргументацію підкріплено даними; надано вичерпні відповіді на всі запитання. Дотримано академічної доброчесності та правил оформлення.
35–28	Добрий рівень (завдання виконано з незначними недоліками). Цільову групу визначено, проте обґрунтування потреб потребує уточнення. Доказову базу опрацьовано достатньо, однак коло джерел можна розширити, зокрема за рахунок англомовних; критичне зіставлення підходів частково поверхове. Компоненти моделі загалом релевантні; окремі індикатори сформульовано нечітко або без зазначення способу вимірювання. Етичні аспекти згадано без деталізації. Презентація загалом зрозуміла, місцями перевантажена фаховою термінологією; надано відповіді на більшість запитань.
27–24	Задовільний рівень (завдання виконано з істотними недоліками). Цільову групу визначено формально, потреби не обґрунтовано. Опора на доказову базу обмежена, частина джерел застаріла або не є фаховою. Компоненти моделі слабко пов'язані з потребами групи; індикатори результативності відсутні або не є вимірюваними. Етичні аспекти й ризики не розглянуто. Презентація неструктурована або недоступна для нефахової аудиторії; надано відповіді лише на частину запитань. Наявні порушення правил

	оформлення.
23–0	Незадовільний рівень (завдання не виконано або виконано з низьким рівнем якості). Цільову групу не визначено; модель не спирається на доказову базу або підміняється переліком загальних рекомендацій. Компоненти втручання й індикатори відсутні. Етичні аспекти проігноровано. Презентацію не підготовлено або проведено на низькому рівні; аспірант не зміг обґрунтувати запропоновані рішення та відповісти на запитання. Виявлено порушення академічної доброчесності та/або правил оформлення.

Розподіл балів у межах компонентів заліку. Доказова модель психологічної підтримки (до 24 балів): опора на доказову базу та якість аналітичного обґрунтування – до 8 балів; релевантність моделі цільовій групі та контексту – до 6 балів; вимірюваність індикаторів результативності – до 6 балів; урахування етичних аспектів, ризиків і ресурсних умов упровадження – до 4 балів. Презентація моделі стейкхолдеру (до 16 балів): доступність викладу для нефахової аудиторії – до 6 балів; переконливість аргументації науковими даними – до 5 балів; якість відповідей на запитання стейкхолдера – до 3 балів; структурованість, візуалізація та дотримання регламенту – до 2 балів.

Заохочувальні (бонусні) бали. За участь у наукових конференціях, наукових семінарах, підготовку публікацій або проєктних заявок за тематикою дисципліни здобувачеві за рішенням кафедри можуть нараховуватися заохочувальні бали. Заохочувальні бали не включаються до основної таблиці розподілу балів; один захід є підставою для нарахування балів лише за один найбільш значущий освітній компонент.

Зведена шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для іспиту)	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	дуже добре	зараховано
75–81	C	добре	зараховано
68–74	D	задовільно	зараховано
60–67	E	достатньо	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності. Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про освіту» та нормативних документів Академії https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/akademichna-dobrochesnist.html. Усі роботи (аналітичні огляди, есе, концепції моделей, презентації, тези) мають бути оригінальними та авторськими, супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. Особлива увага приділяється коректному представленню наукових даних: неприпустимими є вибіркове цитування, перебільшення доказовості

запропонованих втручань і посилання на джерела, які здобувач не опрацьовував. Порушеннями академічної доброчесності вважаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення передбачено академічну відповідальність згідно з нормативними документами Академії: повторне проходження оцінювання та / або повторне вивчення відповідного освітнього компонента.

Політика щодо етичної чутливості та психологічної безпеки. З огляду на тематику дисципліни (травма, втрата, війна) обговорення матеріалу та симуляційні заняття здійснюються з дотриманням принципів етичної чутливості, поваги до особистого досвіду учасників і психологічної безпеки. Розкриття власного травматичного досвіду є добровільним і не оцінюється; здобувач має право утриматися від участі в окремому симуляційному епізоді без втрати балів, виконавши альтернативне завдання. Симуляційні заняття завершуються дебрифінгом. Розгляд кейсів здійснюється з дотриманням конфіденційності та недопущення повторної травматизації; використовуються знеособлені або узагальнені матеріали. За потреби викладач інформує здобувачів про доступні ресурси психологічної підтримки.

Політика щодо відвідування та запізнень. Відвідування занять є обов'язковим. У разі пропуску здобувач самостійно опрацьовує матеріал і відпрацьовує пропущені заняття у визначений викладачем спосіб; пропущене симуляційне заняття відпрацьовується в індивідуальному порядку. Систематична активна робота на заняттях враховується під час підсумкового оцінювання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання виконуються у встановлені терміни. Роботи, подані з порушенням дедлайну без поважних причин, можуть оцінюватися зі зниженням балів. Перескладання незадовільних результатів здійснюється у порядку, визначеному нормативними документами Академії.

Політика щодо оскарження. Здобувач має право на вмотивоване оскарження результатів оцінювання у порядку, визначеному нормативними документами Академії, звернувшись до викладача, завідувача кафедри або гаранта освітньо-наукової програми https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf.

Політика використання цифрових інструментів та інструментів штучного інтелекту. Використання цифрових інструментів і генеративного штучного інтелекту допускається як допоміжний засіб пошуку й опрацювання інформації, редагування та візуалізації матеріалів за умови прозорого декларування такого використання, критичної перевірки результатів і збереження авторства та відповідальності здобувача за поданий матеріал.

Політика сталого розвитку. Викладання дисципліни узгоджується із Цілями сталого розвитку ООН (Sustainable Development Goals) та принципами відповідальної науки https://sustainability.maup.com.ua/. Зміст курсу безпосередньо співвідноситься з Ціллю 3 «Міцне здоров'я та благополуччя» (розроблення доказових моделей психологічної підтримки, відновлення й стійкості), Ціллю 4 «Якісна освіта» (формування дослідницької культури майбутнього науковця), Ціллю 10 «Зменшення нерівності» та Ціллю 16 «Мир, справедливість та сильні інститути» (дослідження психологічних феноменів в умовах криз, війни та соціальних трансформацій). Під час навчання заохочується соціальна відповідальність дослідника, врахування етичних, соціальних та довгострокових наслідків наукової діяльності, дотримання принципів відкритої науки, інклюзивність, гендерна рівність і повага до різноманіття учасників освітнього процесу.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичне забезпечення дисципліни включає: силабус дисципліни; конспект (тексти) лекцій; методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни

(окремий документ), що містять методичні рекомендації до практичних (семінарських) і симуляційних занять, методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів, вимоги та рубрики оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання й презентації стейкхолдеру, банк завдань для модульних контрольних робіт і перелік питань до диференційованого заліку; зразки доказових моделей психологічної підтримки; чек-листи структурованого зворотного зв'язку та етичні правила проведення симуляційних занять.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Кокун О. М. Життєстійкість і резильєнтність людини в сучасному світі: теорія, дослідження, практика : монографія. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. 214 с.

2. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самодопомоги в умовах тривалої травматизації : монографія. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с.

3. Титаренко Т. М. Моє майбутнє залежить від мене: практики здорового сьогодення у воєнних і повоєнних умовах : монографія. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2024. 130 с.

4. Southwick S. M., Charney D. S. Resilience: The Science of Mastering Life's Greatest Challenges. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2018. 264 p.

5. Ungar M. (ed.). Multisystemic Resilience: Adaptation and Transformation in Contexts of Change. New York : Oxford University Press, 2021. 704 p.

6. Bonanno G. A. The End of Trauma: How the New Science of Resilience Is Changing How We Think About PTSD. New York : Basic Books, 2021. 336 p.

Додаткова література

1. Ассонов Д., Хаустова О. Розвиток концепції резилієнсу в науковій літературі протягом останніх років. Психосоматична медицина та загальна практика. 2019. Т. 4, № 4.

2. Максименко С. Д. Загальна психологія : навчальний посібник. 3-тє вид., переробл. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 272 с.

3. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження : навчально-методичний посібник. Київ : Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с.

4. Sternberg R. J., Pickren W. E. (eds.). The Cambridge Handbook of the Intellectual History of Psychology. Cambridge : Cambridge University Press, 2019. 570 p.

5. Nosek B. A., Hardwicke T. E., Moshontz H. et al. Replicability, Robustness, and Reproducibility in Psychological Science. Annual Review of Psychology. 2022. Vol. 73. P. 719–748.

6. Creswell J. W., Creswell J. D. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 6th ed. Thousand Oaks : SAGE, 2023. 336 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт МАУП. URL: http://maup.com.ua

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://nbuv.gov.ua

3. Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. URL: https://ispp.org.ua

4. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Психічне здоров'я. URL: https://www.who.int/health-topics/mental-health

5. The National Center for PTSD (U.S. Department of Veterans Affairs). URL: https://www.ptsd.va.gov

6. Scopus. URL: https://www.scopus.com

7. Web of Science. URL: https://www.webofscience.com

8. Google Scholar. URL: https://scholar.google.com
9. APA PsycNet. URL: https://psycnet.apa.org
10. Center for Open Science (OSF). URL: https://www.cos.io
Рекомендовані джерела інформації оновлюються щороку.

Розробник (-и) силабусу:
Грись Антоніна Михайлівна,
доктор психологічних наук,
професор

(підпис)

Викладач:
Грись Антоніна Михайлівна,
доктор психологічних наук,
професор

(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри психології.
Протокол від «27» серпня 2026 р. № 1